

Suomen Belgianpaimenkoirayhdistys R.y.

**BELGIANPAIMENKOIRIEN
JALOSTUKSEN
TAVOITEOHJELMA**

1994

Hyväksytty SBPKY:n syyskokouksessa 20.11.1994

[Sisällysluettelo](#)

SISÄLLYSLUETTELO

Alkusanat

I Taustatietoa

1. Rodun synty ja historia
2. Nykyinen käyttötarkoitus
3. Kanta muissa maissa
4. Kanta Suomessa
5. Suomen Belgianpaimenkoirayhdistys r.y.

II Jalostustavoitteet

1. Terveys ja lisääntyminen
 - 1.1. Lonkkaniveldysplasia
 - 1.2. Silmäsairaudet
 - 1.3. Epilepsia ja epämääräiset kohtaukset
 - 1.4. Lihasdystrofia
 - 1.5. Kivesvikaisuus
 - 1.6. Purentaviat ja hammaspuutokset
 - 1.7. Napatyrä
 - 1.8. Nivelten kasvuhäiriöt
 - 1.9. Koukkuhäntä
 - 1.10. Paikallinen pigmentin häviäminen
 - 1.11. Jalostusyksilöiden käyttö ja yhdistelmien sisäsiitosaste
2. Luonne ja käyttöominaisuudet
3. Ulkomuoto ja rotumääritelmä

III Jalostuksen painopiste

1. Yleiset painopisteet
2. Muunnoskohtaiset painopisteet ja tavoitteet

IV Jalostukseen liittyvät muut määräykset ja ohjeet

V Toimeenpano-ohjelmat

LIITTEET

- liite 1 Belgianpaimenkoirarodun vaiheita
- liite 2 Rotumääritelmän tulkinta
- liite 3 Belgianpaimenkoiran ominaisuudet (ote väitöskirjasta)
- liite 4 Jalostusurokset ja tuontikoirat
- liite 5 Lonkkakuvaustilastoja
- liite 6 Silmäpeilaustilastoja
- liite 7 Luonnetestitulastoja
- liite 8 Näyttelytilastoja
- liite 9 Harrastustilastoja
- liite 10 Belgi-järjestelmän kuvaus
- liite 11 Rodunomaisen luonteen testi
- liite 12 Kaavakkeet

ALKUSANAT

Tämä dokumentti liitteineen muodostaa Suomen Belgianpaimenkoirayhdistyksen jalostuksen tavoiteohjelman. Jalostuksella tarkoitetaan määrätietoisella valinnalla ja suunnitelluilla parituksilla aikaansaattua eläinkannan laadun paranemista. Tässä tapauksessa laadun nousu johtuu siis pelkästään perinnöllisistä tekijöistä. Tavoiteohjelman tarkoituksena on koota yhteen oleellinen tieto belgianpaimenkoirista, sen taustoista ja nykytilasta sekä rodun jalostuksen suunnittelussa ja toimeenpanossa tarvittavista taustatekijöistä. Sen avulla voidaan ohjata rodun kehitystä määrätietoisesti ja vaadittavan pitkäjänteisesti. Ohjelmaan perehtyminen ja siinä esitettyjen tietojen, määräysten ja ohjeiden syvällinen tunteminen on oleellisen tärkeää kaikille jäsenillemme ja varsinkin kasvattajille.

Tavoiteohjelman päärunko on julkaistu jo Belgianpaimenkoirat-lehdessä 4/88. Siihen on tehty pieniä täydennyksiä ja muutoksia vuonna 1990, rotujärjestö-anomuksen valmistelun yhteydessä vuonna 1993 sekä nyt kun yhdistyksemme on valmistellut PEVISA-ohjelmaan liittymistä. Samalla tavoiteohjelma on muutettu rakenteeltaan vastaamaan SKL-FKK:n 2.9.1993 hyväksyttyä tavoiteohjelman mallirunkoa.

Jo ensimmäinen jalostuksen tavoiteohjelmamme perustui hyvin pitkälti samoihin vaatimuksiin terveyden, luonteen ja ulkomuodon osalta kuin nyt tämä uusittu ohjelma. Yhdistyksemme määräyksiä ja ohjeita onkin kiitettävästi noudatettu, mutta koska rotumme on yleistynyt voimakkaasti, on yhdistyksemme katsonut tarpeelliseksi esittää Suomen Kennelliitolle liittymistä PEVISA-ohjelmaan. Näin uskomme pystyvämme säilyttämään rotumme mahdollisimman terveenä.

I Taustatietoa

1. Rodun synty ja historiaa

Belgianpaimenkoirarotua alettiin kehittää 1800-luvun loppupuolella belgialaisista lampaiden paimennukseen käytetyistä koirista. Laumoja vartioitiin koirien avulla erinomaisin tuloksin, joten nykyisellä belgianpaimenkoiralla on voimakas hyvän käyttökoiran rotuperintö. Alkuperäinen belgianpaimenkoira oli n. 50 - 55 cm korkea, vähäruokainen, aktiivinen paimentaja. Se liikehti alituisesti lauman ympärillä sulavasti hypähdellen. Se näytti väsymättömältä, sen älykäs katse oli aina varuillaan. Se oli uskollinen isännälleen, mutta epäluuloinen vieraita kohtaan ja aina valmis puolustamaan laumaansa. Se saattoi tarpeen tullen hyökätä niin tulisesti ja hellittämättömästi, että pieneen kokoonsa nähden se oli jopa pelottavan tehokas. Karvan pituus, laatu ja väri vaihtelivat aluksi suuresti, mutta vähitellen 1900-luvun alkupuolella erilaiset variaatiot vähenivät ja vuonna 1921 Belgian rotuyhdistyksen toimesta muunnoksiksi hyväksyttiin suunnilleen ne, jotka ovat nykyisinkin voimassa. Tervueren-muunnos

kärsi eniten sodista ja sen uudelleenjalostukseen on käytetty sekä groenendael- että malinois-muunnosta.

Ensimmäinen luotettava tieto Suomessa esiintyneestä belgianpaimenkoirasta on vuosilta 1925-1927. Kyseessä oli groenendaelnarttu Bella van Groenendael, joka oli syntynyt Belgiassa. Bella ei tietojen mukaan jatkanut sukua, mutta niitti mainetta mm. näyttelykehissä. Belgianpaimenkoirat oli tuolloin luokiteltu Suomessa "muihin puhdasrotuisiin paimenkoiriin". Tiedetään myös, että 30-luvulla maahamme tuotiin muutamia groenendaeleja ja lisäksi täällä syntyi joitain pentueita. Valitettavasti rekisteröintitiedot ovat kuitenkin puutteellisia ja joidenkin osalta kokonaan kadonneet. Ensimmäiset suunnitelmalliset tuonnit tehtiin 50-luvulla, ja varsinainen kasvatustyö alkoi groenendaeleista. Seuraavaksi maahan tuotiin tervueren-muunnos, mutta harrastus oli hyvin vähäistä. Laajempi tervueren- samoin kuin malinois- ja laekenoiisharrastus on virinnyt karanteenirajojen avauduttua Keski-Eurooppaan. Nykyisin tervueren on suosituin muunnos, groenendael on seuraava, sitten tulevat malinois ja laekenois. Vastaavat rekisteröintimäärät ovat viideltä viimeiseltä vuodelta 1227, 997, 121 ja 50.

Rodun syntyä, historiaa ja vaiheita on esitelty tarkemmin liitteessä 1.

2. Nykyinen käyttötarkoitus

Suomessa belgianpaimenkoiria ei käytetä kovin laajasti tänä päivänä niiden alkuperäisessä käyttötarkoituksessa lauman paimentajana - tietyvästi ainoastaan yksi tervuerennarttu on suorittanut hyväksytysti paimennuskokeen.

Sen sijaan niiden käyttö palveluskoirana on varsin runsasta. Belgianpaimenkoirien käyttö palveluskoirina Suomessa juontaa juurensa vuoteen 1974, jolloin yhdistyksemme teki esityksen Suomen Kennelliitolle belgianpaimenkoirien siirtämisestä palveluskoiriin - rotummehan luettiin seurakoiriin vuosina 1969 - 1976. Virallinen päätös palveluskoiraryhmään siirtymisestä astui voimaan 1.1.1977 ja tästä alkoi harrastustoiminnan kehittyminen ja laajentuminen. Tänä päivänä belgianpaimenkoira on yksi suosituimmista palveluskoiraroduista ja jäsenemme ovat monipuolisesti aktiivisia niin palveluskoirapuolella, agilityssa, tottelevaisuuskokeissa kuin muillakin harrastusalueilla.

Belgianpaimenkoirien käyttö työkoirana mm. vartiointitehtävissä on varsin yleistä Keski-Euroopassa ja tämän kaltainen käyttö on yleistymässä myös Suomessa. Lisäksi belgialaisia on käytössä poliisilla, armeijalla ja erilaisilla pelastuspalveluyksiköillä esim. laviinikoirina.

Koiriemme harrastustoimintaa ja tuloksia on kuvattu liitteessä 9.

3. Kanta muissa maissa

Belgianpaimenkoirien levinneisyyttä kuvaavat seuraavat rekisteröintiluvut:

Rekisteröinnit Belgiassa

Belgian rekisteröintikäytännöstä johtuen tarkkoja kokonaisrekisteröintimääriä ei ole saatu, ainostaan seuraavat luvut:

1989 1990 1991 1992 1993

*) *)

Groenendael 185 131 72 18 16

Laekenois 18 14 15 4 5

Malinois 216 130 99 29 24

Tervueren 84 91 71 52 34

Yhteensä 503 366 257 103 79

*) Vuoden 1992 ja 1993 rekisteröintiluvut kertovat ainoastaan

Club U.R.C. Bergers Belgesin jäsenten rekisteröinnit. Vuosittaiset

kokonaisrekisteröintimäärät selviävät yleensä pari vuotta myöhemmin ja

nekin tiedot ovat puutteellisia, koska kaikki kasvattajat eivät

ilmoita pentueitaan rekisteriin.

Rekisteröinnit Hollannissa

1989 1990 1991 1992 1993

Groenendael 569 509 427 379 394

Laekenois 107 113 68 90 53

Malinois 421 445 443 363 432

Tervueren 527 630 641 533 667

Yhteensä 1624 1697 1579 1365 1546

Rekisteröinnit Ranskassa

1989 1990 1991 1992 1993

Groenendael 738 1085 940 1019 832

Laekenois 16 22 37 3 2

Malinois 1461 2300 2250 2182 2274

Tervueren 1244 1672 1672 1398 1473

Yhteensä 3459 5079 4899 4602 4581

Rekisteröinnit Ruotsissa

1989 1990 1991 1992 1993

Groenendael 221 179 211 139 215

Laekenois 25 - 4 7 -

Malinois 8 1 8 - 5

Tervueren 421 447 534 430 507

Yhteensä 675 627 757 576 727

Rekisteröinnit Sveitsissä

1989 1990 1991 1992 1993

Groenendael 62 67 39 60 39

Laekenois 8 4 15 - 1

Malinois 116 143 189 148 138

Tervueren 153 154 138 133 125

Yhteensä 339 368 381 341 303

Rekisteröinnit Tanskassa

1989 1990 1991 1992 1993

Groenendael 61 63 44 32 30

Laekenois 16 3 7 10 1

Malinois 39 43 60 76 56

Tervueren 112 164 105 96 145

Yhteensä 228 273 216 214 232

Rekisteröinnit Yhdysvalloissa

1989 1990 1991 1992 1993

Groenendael 624 627 640 645 601

Laekenois - - - - -

Malinois 167 252 388 451 491

Tervueren 499 481 598 572 498

Yhteensä 1290 1360 1626 1668 1590

4. Suomen kanta

Rekisteröinnit Suomessa

1971 1975 1980 1985 1990 1991 1992 1993

Groenendael 6 50 40 138 170 210 212 250

Laekenois - - - - 8 22 11 9

Malinois - - - 5 15 13 26 50

Tervueren - 3 2 30 214 238 296 370

Yhteensä 6 53 42 173 407 483 545 699

Rekisteröidyt pentueet jakautuvat eri vuosille allaolevan taulukon mukaisesti. Taulukossa näkyy kuinka monella eri uroksella ja nartulla ko. pentueet on saatu aikaan sekä viiden vuoden yhteisluvusta vastaavat arvot. Luvuista on vähennetty tuontikoirat, jotka näkyvät erillisessä taulukossa.

Groenendael

Vuosi Rekist. Pentueita Eri uroksia Eri narttuja

pentuja käytetty käytetty

1989 125 22 14 22

1990 167 27 19 26

1991 201 34 17 34

1992 202 35 23 35

1993 263 45 28 44

Yhteensä 958 163 64 108

Keskimääräinen pentuekoko on 5,9

Laekenois

Vuosi Rekist. Pentueita Eri uroksia Eri narttuja

pentuja käytetty käytetty

1989 - - - -

1990 7 1 1 1

1991 21 3 2 3

1992 9 1 1 1

1993 9 2 1 2

Yhteensä 46 7 4 4

Keskimääräinen pentuekoko on 6,6

Malinois

Vuosi Rekist. Pentueita Eri uroksia Eri narttuja

pentuja käytetty käytetty

1989 16 3 3 3

1990 14 2 2 2

1991 11 2 2 2

1992 19 3 3 3

1993 40 7 6 7

Yhteensä 100 17 13 10

Keskimääräinen pentuekoko on 5,9

Tervueren

Vuosi Rekist. Pentueita Eri uroksia Eri narttuja

pentuja käytetty käytetty

1989 93 15 10 15

1990 201 31 18 31

1991 225 32 22 30

1992 281 45 29 45

1993 355 52 34 52

Yhteensä 1155 175 85 110

Keskimääräinen pentuekoko on 6,6

Tuontikoirat

1989 1990 1991 1992 1993 yhteensä

Groenendael 10 5 8 10 7 40

Laekenois - 1 - 2 - 3

Malinois 1 1 1 7 10 20

Tervueren 22 10 11 13 15 71

Tuontikoirat on esitelty liitteessä 4.

5. Suomen Belgianpaimenkoirayhdistys

Keväällä 1971 oli maassamme 26 belgianpaimenkoiraa. Ainoa kasvattaja oli tuolloin yhdistyksemme nykyinen kunniajäsen Ulla Tikkanen. Lähinnä hänen aloitteestaan ja eräiden muiden rodusta kiinnostuneiden myötävaikutuksella perustettiin yhdistyksemme rodun harrastajien yhdyssiteeksi. Perustava kokous pidettiin 24.5.1971 ja perustajajäseniä oli 8. Suomen Kennelliiton jäsenyhdistykseksi rotua harrastavana yhdistyksenä tulimme vuonna 1973. Rotu on kuulunut palveluskoiriin vuodesta 1977 alkaen ja tuolloin tuli mahdolliseksi yhdistyksemme nykymuotoisen harrastustoiminnan kehittyminen ja laajentuminen. Vuonna 1993 jätettiin Palveluskoiraliitolle ja Kennelliitolle yhdistyksen rotujärjestöanomus.

Yhdistyksemme tehtävänä on herättää maassamme harrastusta belgianpaimenkoiriin, edistää rodun jalostamista ja oikeata kasvatusta sekä toimia tämän koirarodun harrastajien yhdyssiteenä. Yhdistyksen kotipaikka on Helsinki ja toiminta-alueena koko Suomi.

Yhdistyksen sääntömääräiset kokoukset pidetään maaliskuu- ja marraskuussa. Toiminnan johdosta ja hallinnosta vastaa kahdeksanjäseninen johtokunta.

Jäsenet

Yhdistyksen jäseneksi voi johtokunta hyväksyä henkilön, joka harrastaa edellä kuvattuja, sääntöjen 1§:ssä mainittuja tarkoituseriä. Jäseneksi voi liittyä, joko varsinaiseksi tai perhejäseneksi. Ainaisjäseneksi ei enää nykyisten sääntöjen mukaan voi liittyä ja kunniajäsenistä päätetään yhdistyksen kokouksessa.

Yhdistyksemme jäsenmäärän kehitystä kuvaa seuraavat luvut:

1980 1985 1990 1991 1992 1993

Vars.jäseniä 142 341 833 1008 1243 1538

Perhejäseniä 58 121 258 311 384 426

Kunniajäseniä 1 1 1 1 1 1

Ainaisjäseniä 3 3 3 3 3 3

Jäseniä 204 466 1095 1323 1631 1968

Paikallisosastot ja alueryhmittymät

Paikallistason toiminnasta yhdistyksessämme vastaavat monipuoliset ja vireät paikallisosastot ja alueryhmittymät. Paikallisosastot toimivat yhdistyksen laatimien sääntöjen puitteissa ja ovat vastuussa toiminnastaan yhdistykselle. Tällä hetkellä viralliset paikallisosastot ja niiden toimialueet ovat

Paikallisosasto Toimialue

CityBelgit Pääkaupunkiseutu

Ekybelgit Etelä-Kymenlaakso

Keski-Suomen belgianpaimenkoirat Keskisuomi

Pohjoisen Belgit Pohjoissuomi

Lisäksi epävirallisia alueryhmittymiä toimii useilla eri paikkakunnilla mm. Joensuussa, Lahdessa, Tampereella ja Turussa. Paikallisosastot ja alueryhmittymät järjestävät mm. tottelevaisuus-, maastolaji-, agility- ja näyttelykoulutusta sekä kerhoiltoja. Lisäksi ne toimivat yhdistyksen yhdyssiteenä alueellaan.

Jalostustoimikunta ja pentuvälitys

Suomen Belgianpaimenkoirayhdistys r.y:n jalostustoimikunta käsittelee kaikki jalostustiedustelut, antaa jalostusneuvoja kasvattajille, kerää tietoja jalostukseen vaikuttavista asioista, pitää kasvattajille, yhdistyksen jäsenille ja ulkomuototuomareille tarkoitettuja koulutustilaisuuksia sekä tiedottaa jäsenistölle jalostukseen ja kasvatukseen liittyviä oleellisia asioita. Toimikunta on vastuussa toiminnastaan ja tuloksista yhdistyksen johtokunnalle.

Jalostustoimikunta perustettiin vuonna 1973. Vuodesta 1983 aina vuoden 1992 loppuun saakka jalostustoimikunta toimi hyvin pitkälle samassa kokoonpanossa. Vuonna 1993 toimikuntaan nimettiin uusia jäseniä ja samalla ryhdyttiin valmistelemaan uutta toimintamallia, joka paremmin sopii yhdistyksemme tämänhetkiseen laajuuteen. Lisäksi toimikunnan työtä helpottamaan on tehty ATK-järjestelmä, joka on esitelty liitteessä 10.

Suomalaisia kasvattajia, jotka ovat rekisteröineet belgianpaimenkoiria, on tällä hetkellä yhteensä 170.

Koe-, kilpailu- ja harrastustoiminta

Belgianpaimenkoira on palveluskoira ja siksi palveluskoiratoiminnan edistäminen on yksi yhdistyksemme keskeisiä tavoitteita. Samalla yhdistyksemme saa viitteitä koiriemme käyttöominaisuuksista. Rotumestaruuskilpailuja on järjestetty vuodesta 1988 alkaen siten, että nykyisin ne pidetään vuosittain palveluskoirien kesä- ja talvilajeissa sekä tokossa ja agilityssä.

Leiritoiminta on alkanut vuonna 1977 Rotikossa ja jatkuu vuosittain. Joka vuosi kokoontuu suuri joukko belgianpaimenkoiria omistajineen yhteen koulutustilaisuuksiin, joissa on mahdollisuus saada viimeisin tieto eri lajeista ja koiran kouluttamisesta.

Luonnetestit

Yhdistys on monin tavoin kannustanut SKL:n luonnetestiin osallistumista. Koiriamme onkin testattu runsaasti jo vuodesta 1977 ja käytännössä lähes kaikki siitosyksilöt on testattu.

Vuoden 1994 kevätkokous hyväksyi SKL:n testin lisäksi oman luonnetestin käyttöönoton rodunomaisen luonteen mittaamisessa. Rodunomaisen luonteen testi ja siihen liittyvät säännöt on kuvattu liitteessä 11.

Erikoisnäyttely ja muu näyttelytoiminta

Yhdistyksen näyttelytoiminnan päätapahtuma on jokavuotinen erikoisnäyttely, joka on järjestetty vuodesta 1985 alkaen. Vuonna 1993 tehtiin uusi osallistumisennätys, jolloin tähän suurtaapahtumaan osallistui yli 600 koiraa. Mainittakoon, että tämä erikoisnäyttely oli kaikkien aikojen suurin belgianpaimenkoirien erikoisnäyttely maailmassa.

Belgianpaimenkoirien kanssa osallistutaan myös muihin näyttelyihin runsain joukoin.

Tiedotus- ja julkaisutoiminta

Tiedottaminen jäsenistölle tapahtuu pääasiassa 5 kertaa vuodessa ilmestyvän lehden välityksellä. Tämän lisäksi yhdistyksemme myyntiartikkeleihin kuuluu erilaisia koiran hoitoon, kasvatukseen ja koulutukseen liittyviä julkaisuja sekä mittava juhla-julkaisu Belgianpaimenkoirat 15 vuotta. Yhdistyksen perinteisiin on kuulunut myös jokavuotinen vuosikirja, jossa julkaistaan kaikki näyttely- ja koetulokset. Tämän julkaisun tekeminen on toiminnan laajennuttua ontunut ja sen tekemiseen täytyy löytyä uusia, entistä tehokkaampia tapoja.

Yhteydet alan järjestöihin

Suomen Belgianpaimenkoirayhdistys on rotua harrastava yhdistys. Rotujärjestönämme toimii Suomen Palveluskoiraliitto. Lisäksi kuulumme jäsenenä Suomen Kennelliittoon ja Helsingin Kennelpiiriin. Yhteytemme ulkomaisiin rotujärjestöihin ovat erinomaiset ja yhteistyötä sekä yhdistystasolla että suoraan kasvattajatasolla tehdään runsaasti. Tärkeimpinä yhteyksinä toimivat rodun alkuperäismaan Belgian yhdistys sekä Hollannin, Tanskan ja Ranskan yhdistykset. Valitettavasti karanteenimääräysten ja tiukkojen maahantuontimääräysten vuoksi ennen niin hyvät yhteydet Norjaan ja Ruotsiin ovat vähentyneet.

II JALOSTUSTAVOITTEET

1. Terveys ja lisääntyminen

Belgianpaimenkoira lukeutuu ehdottomasti ns. terveisiin rotuihin. Sairausprosentit ovat alhaiset kaikkien perinnöllisten sairauksien osalta eikä jalostustyössä tarvitse painia läheskään samanlaisten vakavien ongelmien parissa kuin monet muut rotukoirien omistajat ja kasvattajat joutuvat tekemään. Terve koira on ollut meille aina kunnia-asia eikä sairauksien vastustaminen ole ollut kovin vaikeaa, koska jalostusmateriaalia on löytynyt terveistäkin koirista. Seuraavassa on esitelty niitä sairauksia, joita belgianpaimenkoirissa on esiintynyt ja joita jalostustyössä tulee jatkossakin vastustaa, jotta tilanne säilyisi tulevaisuudessakin yhtä hyvänä.

1.1. Lonkkaniveldysplasia

Lonkkaniveldysplasia on tila, jossa reisiluun yläpää ei sovi tiiviisti lonkkamaljakkoon. Rasitus voi aiheuttaa jo lievästi sairaissa ja löysissä lonkkanivelissä kulumaa ja johtaa nivelrikon kehittymiseen ja siten haitata koiran normaalia elämää. Palveluskoirilla terveet nivelet ja lihasten kunto ovat ehdottoman tärkeitä.

Ruotsin armeijan koirakoulun saksanpaimenkoirilla tehdyssä tutkimuksessa, joka julkaistiin v. 1966, havaittiin, että valitsemalla pentueiden vanhemmiksi lonkiltaan terveitä koiria, jälkeläisissä esiintyi lonkkavikaa 37,5 %. Jos pentueen vanhemmat olivat lonkkavikaisia, 84 % jälkeläisistä olivat sairaita. Tällä tutkimuksella voitiin kiistattomasti todistaa, että dysplasia on selvästi periytyvä ominaisuus, jota voidaan vastustaa siitoseläinvalinnalla.

Lonkkakuvaustulokset

Lonkkakuvatut belgianpaimenkoirat muunnoksittain 1989-1993. Suluissa on ilmoitettu kuvattujen koirien osuus rekisteröinneistä 1987-1992.

muunnos kuvattu . A B C D E terveys%

Groenendael 342 (41%) 282 40 7 9 4 94,2

Laekenois 21 (50%) 11 7 3 - - 85,7

Malinois 40 (45%) 25 9 6 - - 85,0

Tervueren 416 (44%) 307 81 17 7 4 93,3

Vuoden 1989 jälkeen jalostukseen käytettyjen SF-rekisteröityjen jalostuskoirien lonkkakuvaustilasto

muunnos terveet . sairaat ei kuvattu

Groenendael 173 3 0

Laekenois 4 - -

Malinois 18 2 2

Tervueren 183 4 9

Lisää lonkkaniveldysplasiatilastoja liitteessä 5.

Rotuyhdistyksen määräys

Hyväksytty rotuyhdistyksen syyskokouksessa 26.11.1993.

Lonkkaniveldysplasian kohdalla kaikkia muunnoksia koskee määräys kuvauspakosta ja vain terveiden vanhempien (A-B) jälkeläiset rekisteröidään. Tulos tulee olla voimassa jo astutushetkellä.
(PEVISA)

1.2. Silmäsairaudet

Perinnöllinen harmaakaihi eli HC (Hereditary Cataract)

Pitkään oli voimassa käsitys, että belgianpaimenkoirilla ei esiinny perinnöllisiä silmäsairauksia. 1980-luvun alussa Ruotsissa ja Norjassa todettiin ensimmäiset harmaakaihitapaukset tervuereneilla.

Harmaakaihilla tarkoitetaan tilaa, jossa silmän mykiö tai sen kapseli on osittain tai kokonaan samentunut. Havaitut harmaakaihit ovat yleensä posteriorisia, polaarisia, subkapsulaarisia ja kolmionmuotoisia. Kaikki kataraktat eivät ole perinnöllisiä. Sen synty voi liittyä yleissairauteen kuten sokeritautiin tai se voi kehittyä esimerkiksi vamman tai myrkytyksen seurauksena. Edes kaikki synnynnäiset kataraktat eivät ole perinnöllisiä.

Osa kataraktoista kehittyy koiran ollessa 1 - 6 vuoden ikäinen. Tätä tyyppiä olevista kataraktoista suuri osa on perinnöllistä alkuperää. Harmaakaihin vastustamisen tekee vaikeaksi se, että periytymistapa vaihtelee roduttain ja se on kunkin rodun osalta selvitettävä erikseen. Tervuerenien kaihi periytyy resessiivisesti. Myös muilla muunnoksilla esiintyy harmaakaihia, mutta sairauden periytyvyyttä ei ole todennettu.

PRA (Progressive retinal atrophy)

PRA:ta eli etenevää verkkokalvon surkastumista on tavattu yli 30 rodussa. Sairaus voi puhjeta milloin tahansa, kuitenkin yleensä ennen viiden vuoden ikää. Omistaja saattaa havaita koiran hämäränäön heikkenemisen ja epänormaalin voimakkaan silmäpohjaheijasteen koiran silmissä. Moni PRA:ta sairastava koira sokeutuu ennen keski-ikä. PRA:ta on havaittu lähisukuisilla tervuereneilla ja yksittäisillä groenendaeleilla Yhdysvalloissa.

Muut sairaudet

Belgianpaimenkoirilla on havaittu myös muita silmäsairauksia, kuten

persistoiva pupillaarimembraani (6 löydöstä)

pannus kerariittis eli keratiitti (2 löydöstä)

PHTVL/PHPV (1 ensimmäisen asteen löydös)

Nämä eivät kuitenkaan yleensä vaikuta näkökykyyn eikä niiden perinnöllisyydestä ole tietoa. Näillä sairauksilla ei ainakaan tässä vaiheessa ole belgianpaimenkoirilla jalostuksellista merkitystä. Sairauksien esiintymistä kuitenkin tarkkaillaan. Rotuyhdistyksen ohje on, että yhdistelmässä molemmilla vanhemmilla ei saa olla samankaltaista sairautta.

Silmäpeilaustulokset

Silmätarkastetut belgianpaimenkoirat muunnoksittain 1989-1993. Perinnöllisenä sairautena on löytynyt harmaakaihia. Suluissa on ilmoitettu peilattujen koirien osuus rekisteröinneistä 1987-1992.

muunnos tutkittu sairaita terveys%

Groenendael 106 (14%) 1 99,1

Laekenois 20 (48%) 1 95

Malinois 7 (11%) - 100

Tervueren 326 (35%) 17 94,8

Vuoden 1989 jälkeen jalostukseen käytettyjen SF-rekisteröityjen jalostuskoirien silmäpeilaustilasto

muunnos terveet . sairaat ei peilattu

Groenendael 63 - 113

Laekenois 4 - -

Malinois 4 1 17

Tervueren 176 2 18

Lisää silmäpeilaustilastoja liitteessä 6.

Rotuyhdistyksen määräys

Kaikilla muunnoksilla on silmäsairauksien osalta tutkimuspakko. Peilaus täytyy tehdä ennen astutusta eikä lausunto saa pentujen syntymähetkellä olla 18 kk vanhempi. Kuitenkin seitsemän vuotta täyttäneelle tai sitä vanhemmalle suoritettuna peilauksen tulos tulkitaan lopulliseksi lausunnoksi. Vain terveiden yksilöiden jälkeläiset rekisteröidään (PEVISA).

Tutkimuspakko koskee kaikkia Suomeen rekisteröityjä belgianpaimenkoiria. Ulkomaisten jalostuskoirien silmäpeilausta suositellaan.

1.3. Epilepsia ja epämääräiset kohtaukset

Epileptiset kohtaukset ovat aivoperäisiä kohtauksia, jotka koiralla ovat yleensä yleistyneitä, suuria (grand mal) kohtauksia, jolloin koira menettää tajuntansa ja kouristelee. Epileptiset kohtaukset voivat olla myös lievempiä paikallisia tai yleistyneitä pieniä (petit mal) kohtauksia. Willisin (Genetics of the Dogs, 1989) mukaan normaalissa koirapopulaatiossa epilepsiaa esiintyy noin 1% koirista.

Hollantilaisen Van der Veldenin (Van der Velden: Fits in Tervueren Shepherd Dog, Journal of Small Animal Practise, Vol. 9, 1968) julkaiseman tutkimuksen mukaan tervuereneilla esiintyy perinnöllistä epilepsiaa. Tutkimus perustuu senaikaiseen hollantilaiseen tervuerenkantaan (216 koiraa), joista 142 (65.7%) vastasi tehtyyn kyselyyn. 47 vastanneista (33.0%) oli joskus saanut epileptistyyppisen kohtauksen (julkaisussa ei tarkemmin määritelty "kohtausta"). Kahden sairaan koiran vähintään 2-vuotiaista pennuista 84.6% oli sairaita, kun kahden terveiden koiran vähintään 2-vuotiaista pennuista vain 4.3% oli sairaita.

Suomalaisessa koirakannassa esiintyy grand mal -kohtauksia ainakin tervueren- ja groenendael -muunnoksilla. Kohtausten yleisyyttä ei ole kartoitettu ja sairaista linjoista on vain arveluita.

Ph Rickhard Le Couteur esittää kolmen kohdan ohjelman epilepsian vastustamiseksi. Kohdat ovat

1. Epilepsiaa sairastavia koiria ei saa käyttää jalostukseen
2. Yhdistelmiä, joista on syntynyt sairaita koiria, ei uusita
3. Epilepsiaa sairastavan koiran pentuesisaruksia ei käytetä jalostukseen

Selvien epileptisten kohtauksien lisäksi belgianpaimenkoirista ainakin groenendael- ja tervueren -muunnoksilla esiintyy epämääräisiä kohtauksia, jolloin koira tärisee, läähättää, kuolaa, jalat saattavat pettää alta tai koira voi hoiperrella ympäriinsä kykenemättä hallitsemaan liikkeitään. Osalla koirista kohtaukset tuntuvat liittyvän rasiin, toisilla kohtaukset tulevat esimerkiksi keskellä yötä. Kohtaukset saattavat liittyä sydämen toimintahäiriöön tai ne saattavat olla pieniä yleistyneitä (petit mal) tai fokaalisia aivoperäisiä kohtauksia. Tietojemme mukaan yksikään koira ei ole kuollut tällaiseen kohtaukseen, mutta kohtaukset ovat stressaavia koiralle ja omistajalle ja

vähentävät koiran arvoa harrastus- ja työkoirana, minkä takia pyrimme parhaan kykymme mukaan selvittämään sairauden syyn sekä vastustamaan sitä, jos se osoittautuu tarpeelliseksi.

Rotuyhdistyksen määräys ja ohje

Epilepsian vastustamiseksi jalostuksessa noudatetaan ehdottomasti Le Couteurin ohjelman 1. ja 2. kohtaa sekä otetaan huomioon ja mahdollisuuksien mukaan noudatetaan myös 3. kohtaa.

Rotuyhdistys suosittelee, että epämääräisiä kohtauksia saavia koiria ei käytetä jalostukseen, ennenkuin kohtausten syy ja mahdollinen perinnöllisyys on selvitetty.

1.4. Lihasdystrofia

Kirjallisuudessa (Van Ham ym. Canine X-Linked Muscular Dystrophy in Belgian Groenendael Shepherds, Journal of the American Small Animal Practise, Vol. 29 No. 6) on julkaistu tutkimus groenendael-pentueesta, jossa kolme neljästä urospennusta sairastui samankaltaiseen lihasdystrofiaan. Oireet alkoivat 8-12 viikon iässä. Pentujen jalat ja kieli olivat jäykät, suusta valui kuolaa ja myöhemmin havaittiin yleistynyt lihasten surkastuminen ja liikuntavaikeuksia. Sairaus muistuttaa mm. kultaisella noutajalla esiintyvää X-kromosomiin liittyvää resessiivisesti periytyvää lihasdystrofiaa, jollaista esiintyy myös ihmisellä, ns. Duchenne lihasatrofia. Sairaus etenee koirilla hitaasti, mutta yleensä sairastuneet koirat säilyttävät liikuntakykynsä.

Myös Suomen kannassa on esiintynyt yksittäisiä lihasdystrofiatapauksia.

Rotuyhdistyksen määräys

Lihasdystrofiaa sairastavia yksilöitä ei tule käyttää jalostukseen eikä sellaista yhdistelmää, josta sairastuneita koiria on syntynyt, tule uusia.

1.5. Kivesvikaisuus

Belgianpaimenkoirilla esiintyy jossain määrin kivesvikaa, jossa uroksen toinen tai molemmat kivekset eivät laskeudu normaalisti vatsaontelosta kivespussiin. Siitä huolimatta, että kyseessä on yleisesti monilla roduilla esiintyvä ongelma, ei kivesvian periytymistapaa tai sen kehittymiseen vaikuttavia tekijöitä ole pystytty selvittämään.

Rotuyhdistyksen määräys ja ohje

Käytännössä kivesvikaiset yksilöt jäävät rekisteröintisäännösten ansiosta siitoskäytön ulkopuolelle. Lisäksi rotuyhdistys suosittelee, että kivesvian yleistymisen vastustamiseksi jalostuksesta poistetaan sellaiset urokset ja nartut, joiden jälkeläisissä todetaan kivesvikaa enemmän kuin rodun yksilöissä keskimäärin.

1.6. Purentavirheet ja hammaspuutokset

Belgianpaimenkoirilla esiintyy jossain määrin virheellisiä purentoja, eli ala-, ylä- ja ristipurentaa sekä hammaspuutoksia ja ns. ylimääräisiä hampaita. Purentavirheet ja hammaspuutokset ovat perinnöllisiä, mutta niiden tarkkaa periytymistapaa ei tunnetta. Kyseessä on kuitenkin vakava, rotumääritelmässä mainittu hylkäävä virhe.

Rotuyhdistyksen määräys ja ohje

Jalostukseen käytetyillä koirilla tulee olla rotumääritelmän mukainen hampaisto ja purenta.

Lisäksi rotuyhdistys suosittelee, että

- purentavirheiden ja hammaspuutosten yleistymisen vastustamiseksi jalostuksesta poistetaan sellaiset yksilöt, joiden jälkeläisissä todetaan purentavirheitä tai hammaspuutoksia enemmän kuin rodun yksilöissä keskimäärin ja

- mikäli yhdistelmän toiselta vanhemmalta puuttuu yksi pieni P1:n, tulee

toisella vanhemmalla olla rotumääritelmän mukainen täydellinen hampaisto

1.7. Napatyra

Napatyräksi kutsutaan tilaa, jossa suolen osa ja/tai vatsapaita työntyy vatsaontelon seinämän ulkopuolelle navan kohdalta aiheuttamatta ihon repeämistä. Napatyrän esiintymistiheys vaihtelee suuresti koiraroduittain ja sen on arveltu periytyvän polygeenisesti.

Rotuyhdistyksen ohje

Belgianpaimenkoirilla eivät napatyrät ole mikään ongelma, mutta sairauden periytyvyyden takia koiria, joilla on ollut (leikattu tai umpeutunut itsestään) tai on napatyra, ei tulisi käyttää jalostukseen.

1.8. Nivelten kasvuhäiriöt

Koirilla esiintyy nivelissä nopeaan kasvuun liittyviä nivelten kasvuhäiriöitä, joiden perinnöllisyydestä on viitteitä. Tällaisia sairauksia ovat koiran kyynärnivelsairaus (Canine Elbow Disease, CED) sekä olka-, polvi- tai kinnernivelen rustonsisäisen luutumisen häiriö (Osteochondritis Dissecans, OD).

Rotuyhdistyksen määräys

Belgianpaimenkoirilla nivelten kasvuhäiriöt eivät ole yleisiä, mutta sairauden periytyvyyden vuoksi koiria, joilla on diagnosoitu nivelten kasvuhäiriö, ei tule käyttää jalostukseen.

1.9. Koukkuhäntä

Hännän vajaakehitys (aplasia) tai vajaakasvu (hypoplasia) voi ilmentyä hännän loppupäässä yhdessä tai useammassa kohdassa synnynnäisenä. Lopputulos on häntänikamien kiinnikasvaminen joko suoraan tai eriasteisesti kulmautuneeksi koukkuhännäksi.

Koukkuhäntä on ulkomuotovirhe ja lisäksi hännän epämuodostumat voivat esiintyä yhdessä muiden selkärankadefektien kanssa (Paatsama, Suomen eläinlääkärilehti 9/1992).

Rotuyhdistyksen määräys

Edellä mainittujen syiden vuoksi koukkuhäntäistä belgianpaimenkoiraa ei tule käyttää jalostukseen.

1.10. Paikallinen pigmentin häviäminen suun ja huulien limakalvoilta

Belgianpaimenkoirilla esiintyy jossain määrin paikallista pigmentin häviämistä erityisesti suun limakalvoilla, ikenissä, suuontelon seinämissä ja huulissa. Tätä on myös tutkittu tervueren-muunnoksella ja pigmentin häviämisen on epäilty olevan ainakin jossain määrin perinnöllistä (Mahaffey, Yarbrough, Munnell, JAVMA 1978). Pentuna normaalisti pigmentoituneilla koirilla alkoi suoritettun kyselyn perusteella hävitä pigmenttiä koiran ollessa nuori aikuinen, keskimäärin 1,5 - 2,8 vuotias. Osittaista palautumista saattoi tapahtua, mutta täydellisesti pigmentti ei palautunut. Alueille, joista pigmentti hävisi, oli tyypillistä että melanosyytit puuttuivat ihon pintakerroksesta (epidermis).

Muutoksiin ei liity terveydellisiä haittoja, mutta se heikentää koiran arvoa näyttely- ja siitosyksilönä. Rotumääritelmän mukaan huulien tulee olla tiiviit ja voimakaspigmenttiset eikä limakalvon punaväri saa näkyä.

Rotuyhdistyksen ohje

Koska pigmentin häviäminen saattaa olla perinnöllistä, tulee jalostussuunnittelussa mahdollisuuksien mukaan pyrkiä välttämään pigmenttipuutoksisten koirien käyttämistä jalostukseen.

1.11. Jalostusyksilöiden käyttö ja yhdistelmien sisäsiitosaste

Rodun jalostus on joukkojen jalostusta eli populaatiogenetiikkaa. Sitä ei pidä käsitellä yksilöjalostuksena. Sääntöjä ja määräyksiä luotaessa on mietittävä niiden joukkovaikutuksia eikä yksilövaikutusta. Leveä jalostuspohja luo mahdollisuuden pitää jalostuseläinten sukulaisuusaste mahdollisimman pienenä ja siten helpottaa sellaisten yhdistelmien luomista, joissa sukusiitosaste ei pääse kohoamaan liian korkeaksi. Mikäli runsaasti jälkeläisiä tuottaneessa koirassa, nk. siitosmatadorissa, todetaan myöhemmin esim. perinnöllinen sairaus, joudutaan jalostustyössä ongelmien eteen. Siitosmatadorin käyttö pienessä rodussa aiheuttaa muutenkin ongelmia geenipoolin kaventumisen myötä; lähes kaikki koirat ovat läheistä sukua keskenään. Tällöin joudutaan välttämättä käyttämään jalostuksessa nk. sukusiitosta, jossa paritettavat yksilöt ovat läheistä sukua keskenään. Sukusiitoksessa siirretään kummallakin vanhemmalla esiintyvä yhteiseltä esi-vanhemmalta peritty tekijä kaksinkertaisena jälkeläisille. Jos tämä tekijä on epätoivottu, saattaa se aiheuttaa jälkeläisissä elinvoiman tai hedelmällisyyden laskemista ja perinnöllisten sairauksien leviämistä.

Nykytila

Sisäsiitoksella tarkoitetaan yleisesti sitä, että käytetyn yhdistelmän sisäsiitosaste on suurempi kuin kannan yleensä. Suomen belgianpaimenkoirien keskimääräisestä sisäsiitosasteesta ei tällä hetkellä ole täsmällisiä tietoja, joten yhdistys ei voi antaa tarkkoja määryksiä sisäsiitosasteesta. Pyrkimyksenä on määrittää raja-arvo, jota voimakkaampaa sisäsiitosta ei suositella. Yksittäisten urosten osuutta kotimaiseen pentuemäärään on tarkasteltu seuraavissa taulukoissa, jossa vuosina 1989-1993 viisi käytetyintä urosta ja niiden jälkeläismäärät kunakin vuonna.

Groenendael

Vuosi Käytetyin 2. käytetyin 3. käytetyin 4. käytetyin 5. käytetyin

uros uros uros uros uros

1989 15 (12,0%) - - - -

1990 26 (15,6%) - 17 (10,2%) 13 (7,8%) -

1991 25 (12,4%) - 36 (17,9%) 15 (7,5%) 14 (7,0%)

1992 11 (5,4%) 14 (6,9%) 6 (3,0%) 21 (10,4%) 8 (4,0%)

1993 6 (2,3%) 64 (24,4%) 8 (3,0%) 7 (2,7%) 22 (8,4%)

yhteensä 83 (8,7%) 78 (8,1%) 67 (7,0%) 56 (5,8%) 44 (4,6%)

Laekenois

Vuosi Käytetyin 2. käytetyin 3. käytetyin 4. käytetyin

uros uros uros uros

1989 - - - -

1990 - - 7 (100,0%) -

1991 15 (71,4%) - - 6 (28,6%)

1992 - 9 (100,0%) - -

1993 9 (100,0%) - - -

yhteensä 24 (52,0%) 9 (19,6%) 7 (15,2%) 6 (13,0%)

Malinois

Vuosi Käytetyin 2. käytetyin 3. käytetyin 4. käytetyin 5. käytetyin

uros uros uros uros uros

1989 6 (37,5%) - - - -

1990 7 (50,0%) 7 (50,0%) - - -

1991 - - - - -

1992 - 6 (31,6%) 8 (42,1%) - -

1993 - - 5 (12,5%) 12 (30,0%) 8 (20,0%)

yhteensä 13 (13,0%) 13 (13,0%) 13 (13,0%) 12 (12,0%) 8 (8,0%)

Tervueren

Vuosi Käytetyin 2. käytetyin 3. käytetyin 4. käytetyin 5. käytetyin

uros uros uros uros uros

1989 43 (46,2%) - - - -

1990 45 (22,4%) 27 (13,4%) - - -

1991 9 (4,0%) 33 (14,7%) 21 (9,3%) 5 (2,2%) -

1992 - 14 (5,0%) 16 (5,7%) 24 (8,5%) 26 (9,3%)

1993 9 (2,5%) - 24 (6,8%) 25 (7,0%) 7 (2,0%)

yhteensä 106 (9,2%) 74 (6,4%) 61 (5,3%) 54 (4,7%) 33 (2,9%)

Rotuyhdistyksen ohje

Jalostuksessa pyritään pitämään jalostuspohja laajana ja välttämään läheistä sisäsiitosta. Serkusparitusta vahvempaa sisäsiitosta ei tule tehdä ilman jalostustoimikunnan etukäteen myöntämää lupaa. Tuonnit tulee pyrkiä tekemään linjoista, joita meillä ei ennestään ole.

Siitosmatadorien välttämiseksi groenendael ja tervueren-uroksella saa olla jälkeläisiä korkeintaan 10% muunnoksen viiden vuoden rekisteröinneistä. Kun uros on astunut 5 narttua tai sillä on korkeintaan 25 jälkeläistä, tulee uroksen käyttö jalostukseen keskeyttää, kunnes vähintään 20% jälkeläisistä on terveystarkastettu. Yhden uroksen jälkeläismäärä koko uroksen käyttöaikana saa olla tällä hetkellä korkeintaan groenendaeleilla 96 ja tervuereneilla 115. Laekenoiseja ja malinoiseja rekisteröidään tällä hetkellä niin vähän, että on vaikeaa antaa yksiselitteisiä ohjeita. Olisi kuitenkin suotavaa, että koiralla olisi aluksi vain yksi tai korkeintaan kaksi pentuetta, jonka jälkeen odotettaisiin kunnes suurin osa pennuista on terveystarkastettu. Tämän jälkeen voidaan koiran jalostuskäyttöä harkiten jatkaa.

2. Luonne ja käyttöominaisuudet

Koska belgianpaimenkoira on työkoira, tulee sen luonteen ja käyttöominaisuuksien vaalimisella olla jalostuksessa keskeinen merkitys. Jalostuksen tavoitteena tulee tietenkin olla mahdollisimman täydellinen vastaavuus rotumääritelmässä kuvattuun luonteeseen ja käyttöominaisuuksiin.

Näitä ominaisuuksia on rotumääritelmän lisäksi kuvattu mm. rotumääritelmän tulkinnassa (liite2) sekä belgianpaimenkoirista tehdyssä väitöskirjassa (liite3).

Luonteen periytyvyyden kannalta on oleellista saada selville koiran genotyyppi. Tästä on mahdollista saada kohtuullisen luotettavaa tietoa mm. luonnetestien kautta, koska tällöin koiran käyttäytymistä mitataan hermopaineen alaisena. Testituloksia hyödyntämällä voidaan pitkällä aikavälillä ja pitkäjänteisellä työllä päästä hyviin tuloksiin.

Seuraavassa on tutkittu eri luonteenpiirteiden periytyvyyttä SKL:n luonnetestitulosten perusteella. Lähes kahdenkymmenen vuoden ajalta syntyneet tulokset (827 kpl) on siinä määrin suuri aineisto, jotta ympäristötekijöiden vaikutus yksittäisiin tuloksiin voidaan unohtaa. Jälkeläisten luonnetestituloksia on tarkasteltu ryhmissä, jossa jälkeläisillä on testitulokseltaan erilaiset vanhemmat. Prosenttiluku kertoo sen, kuinka paljon jälkeläisistä on saanut toivotun tai positiivisen tuloksen ko. osa-alueesta.

1. Toimintakyky

a) Mikäli yhdistelmän molempien vanhempien toimintakyky on pieni tai mitätön (-) on

52%:lla jälkeläisistä toimintakyky vähintään kohtuullinen (+).

Aineistossa 107 testattua jälkeläistä.

b) Mikäli yhdistelmän molempien vanhempien toimintakyky on vähintään kohtuullinen (+) on

73%:lla jälkeläisistä toimintakyky vähintään kohtuullinen (+).

Aineistossa 121 testattua jälkeläistä.

2. Terävyys

a) Mikäli yhdistelmän molempien vanhempien terävyys on pieni (1) on

34%:lla jälkeläisistä terävyys suuri tai kohtuullinen (2 tai 3).

Aineistossa 170 testattua jälkeläistä.

b) Mikäli yhdistelmän molempien vanhempien terävyys on suuri tai kohtuullinen (2 tai 3) on

53%:lla jälkeläisistä terävyys suuri tai kohtuullinen (2 tai 3).

Aineistossa 53 testattua jälkeläistä.

3. Puolustushalu

a) Mikäli yhdistelmän molempien vanhempien puolustushalu on pieni (1) tai hillitsemätön (-) on

31%:lla jälkeläisistä puolustushalu kohtuullinen tai suuri (2 tai 3).

Aineistossa 162 testattua jälkeläistä.

b) Mikäli yhdistelmän molempien vanhempien puolustushalu on kohtuullinen tai suuri (2 tai 3) on

55%:lla jälkeläisistä puolustushalu kohtuullinen tai suuri (2 tai 3).

Aineistossa 55 testattua jälkeläistä.

4. Taistelutahto

a) Mikäli yhdistelmän molempien vanhempien taistelutahto on pieni tai mitätön (-) on

63%:lla jälkeläisistä taistelutahto vähintään kohtuullinen (+).

Aineistossa 51 testattua jälkeläistä.

b) Mikäli yhdistelmän molempien vanhempien taistelutahto on vähintään kohtuullinen (+) on

78%:lla jälkeläisistä taistelutahto vähintään kohtuullinen (+)

Aineistossa 184 testattua jälkeläistä.

5. Hermorakenne

a) Mikäli yhdistelmän molempien vanhempien hermorakenne on miinuksella (-) tai testi on keskeytetty on

63%:lla jälkeläisistä hermorakenne positiivinen (+).

Aineistossa 17 testattua jälkeläistä.

b) Mikäli yhdistelmän molempien vanhempien hermorakenne on positiivinen (+) on

85%:lla jälkeläisistä hermorakenne positiivinen (+)

Aineistossa 286 testattua jälkeläistä.

6. Temperamentti

a) Mikäli yhdistelmän molempien vanhempien temperamentti on kohtuullisen vilkas tai negatiivisen puolelle menevä erittäin vilkas (2 tai -) on

62% jälkeläisistä vilkkaita tai erittäin vilkkaita (3 tai 1).

Aineistossa 95 testattua jälkeläistä.

b) Mikäli yhdistelmän molempien temperamentti on erittäin vilkas tai vilkas (1 tai 3) on

72% jälkeläisistä erittäin vilkkaita tai vilkkaita (1 tai 3)

Aineistossa 162 testattua jälkeläistä.

7. Kovuus

a) Mikäli yhdistelmän molemmat vanhemmat ovat pehmeitä (-2) on

70% jälkeläisistä vähintään hieman pehmeitä (+).

Aineistossa 17 testattua jälkeläistä.

b) Mikäli yhdistelmän molemmat vanhemmat ovat hieman pehmeitä tai

kohtuullisen kovia (+) on

71% jälkeläisistä hieman pehmeitä tai kohtuullisen kovia (+)

Aineistossa 210 testattua jälkeläistä.

8. Luoksepäästävyys

a) Mikäli yhdistelmän molempien vanhempien luoksepäästävyys on

korkeintaan hieman pidättyväinen (+1 tai -) on

60% jälkeläisistä avoimia (2 tai 3).

Aineistossa 30 testattua jälkeläistä.

b) Mikäli yhdistelmän molemmat vanhemmat ovat avoimia (2 tai 3) on

80% jälkeläisistä avoimia (2 tai 3)

Aineistossa 266 testattua jälkeläistä.

Testin lopputulos

a) Mikäli yhdistelmän molempien vanhempien testi on hylätty on

61%:lla jälkeläisistä hyväksytty testi.

Aineistossa 33 testattua jälkeläistä.

b) Mikäli yhdistelmän molempien vanhempien testi on hyväksytty on

76%:lla jälkeläisistä hyväksytty testi.

Aineistossa 202 testattua jälkeläistä.

Yksittäisten jalostuskoirien jälkeläisten tuloksia tarkasteltaessa löytyy myös merkittäviä eroja. Seuraavassa esimerkkinä kaksi urosta ja kaksi narttua, joilla on vähintään seitsemän testattua jälkeläistä useammasta eri yhdistelmästä. Prosenttiluvut kuvaavat jälkeläisten saavuttamien rodunomaiselle belgianpaimenkoiralle tyypillisten arvosanojen osuutta.

UROS 1 UROS 2 NARTTU 1 NARTTU 2

Toimintakyky 27% 0% 29% 12%

Terävyys 60% 28% 71% 25%

Puolustushalu 53% 14% 86% 25%

Taistelutahto 67% 0% 29% 25%

Hermorakenne 80% 80% 100% 62%

Temperamentti 80% 71% 57% 59%

Kovuus 80% 43% 57% 62%

Luoksepäästävyys 80% 56% 100% 100%

Rotumääritelmä määrittelee belgianpaimenkoiran luonteen, käyttöominaisuudet ja olemuksen seuraavasti :

Belgianpaimenkoira on älykäs ja sitkeä koira, joka on luotu kestämään huonoa säätä ja sään vaihteluja. Sen sopusuhtainen olemus ja ylväs pään asento ilmentävät hienostunutta voimaa. Se on paimen- ja vahtikoira, joka puolustaa tarvittaessa isäntäänsä epäröimättä, itsepäisesti ja kiihkeästi.

Se on valpas ja tarkkaavainen. Eloisa ja tutkiva katse ilmentää älykkyyttä.

Katse on avoin, valpas, älykäs ja utelias.

Se on voimakas olematta kuitenkaan raskas. Sillä on eloiset ja sulavat liikkeet. Koira on jatkuvasti liikkeessä ja näyttää väsymättömältä. Vilkkaan temperamenttinsa vuoksi se liikkuu mieluummin ympyrää kuin suoraan.

Koiran tulee olla tyyni ja peloton.

Puutteet: Vihaisuus tai pelokkuus

Hylkäävät virheet: Uhkaava torjuvuus, selvä aggressiivisuus, ylihermostuneisuus ja arkuus.

DR. R. Pollet kuvaa ja kommentoi belgianpaimenkoiran luonnetta rotumääritelmän tulkinnassaan seuraavasti:

Belgianpaimenkoiran räiskyvän luonteen tulee näkyä niin näyttelykehässä kuin koiran ilmeessä ja käyttäytymisessä. Sen koko lihaksikas vartalo näyttää olevan täynnä räjähtävää voimaa, jota on vaikea hillitä ja se on koko ajan valmiina toimintaan.

Belgianpaimenkoiralle luonteenomaista ovat myös säkenöivät silmät ja suora, tulisesti puhutteleva katse. Ne vakuuttavat voimasta, pelottomuudesta ja valmiudesta toimintaan. Tällainen koiran olemus sekä pään ja silmien ilme ovat hyvin tyypillisiä belgianpaimenkoiralle. Rotumääritelmässä kuvatut luonteenominaisuudet ovat myös määräävä tekijä ajatellen koiran arvoa käyttökoirana ja ne ovat belgianpaimenkoiran menestyksen perusta. Siksi luonteeseen liittyvät ominaisuudet ovat äärimmäisen tärkeitä.

Monet pitkäkarvaisten muunnosten edustajat antavat pelokkaan vaikutelman ja malinoisit ovat taas usein hyperaggressiivisiä. Tämä on korjattavissa jalostuksella. Valitettavasti vain monet harrastajat tietämättömyyttään pitävät terävyyttä (väkivaltainen reagointi harmittomaan ärsykkeeseen), aggressiivisuutta ja ärtyvyyttä toivottuina luonteenpiirteinä, eivätkä pyrikään näiden luonteenpiirteiden poistamiseen jalostuksessa. Todellisuudessa monet eivät pysty erottamaan rohkeutta ja aggressiivisuutta. Kaikki eivät pidä edes sosiaalisuutta käyttäytymistä toivottuna luonteenpiirteenä, vaikka se ei mitenkään sulje pois rohkeutta vaan paremminkin päinvastoin.

Tulkintaohjeet

Suomen Belgianpaimenkoirayhdistys on arvioinut belgianpaimenkoiran luonnetta kuvaavat SKL:n luonnetestiarvot seuraavasti:

Toimintakyky +3 (erittäin suuri) tai +2 (suuri)

Terävyys +2 (suuri) tai +3 (kohtuullinen)

Puolustushalu +2 (suuri) tai +3 (kohtuullinen)

Taistelutahto +1 (erittäin suuri) tai +3 (suuri)

Hermorakenne +2 (rauhallinen, varma) tai +1 (suhteellisen rauhallinen)

Temperamentti +1 (erittäin vilkas) tai +3 (vilkas)

Kovuus +1 (hieman pehmeä) tai +3 (kohtuullisen kova)

Luoksepäästävyys +3 (avoin) tai +2 (avoin, aavistuksen verran pidättyväinen)

Nykytila

Suomen Kennelliiton luonnetestitulokset

Belgianpaimenkoirien luonnetestitulokset ajalta 1.1.89-31.12.93.
Suluissa oleva prosenttiluku kuvaa testattujen koirien suhdetta rekisteröityihin koiriin.

Koirien lukumääriin perustuva taulukko on liitteenä 7.

Groenendael = 256 kpl (27%), Laekenois = 17 kpl (36%),

Malinois = 29 kpl (28%) ja Tervueren = 208 kpl (21%)

	3	2	1	-1	-2	-3	toivottujen arvojen
							% osuus
1. Toimintakyky							
- Groenendael	0,0	7,0	58,2	31,3	3,5	0,0	7,0
- Laekenois	0,0	5,9	58,8	29,4	5,9	0,0	5,9
- Malinois	0,0	24,1	48,3	24,1	3,4	0,0	24,1
- Tervueren	0,5	9,6	54,3	32,7	2,9	0,0	10,1
2. Terävyys							
- Groenendael	28,5	6,3	64,1	0,8	0,0	0,0	34,8
- Laekenois	23,5	11,8	64,7	0,0	0,0	0,0	35,3
- Malinois	27,6	20,7	51,7	0,0	0,0	0,0	48,3
- Tervueren	35,6	9,1	55,3	0,0	0,0	0,0	44,7
3. Puolustushalu							
- Groenendael	38,7	9,4	36,3	15,2	0,4	0,0	48,0
- Laekenois	35,3	17,6	29,4	17,6	0,0	0,0	52,9
- Malinois	41,4	20,7	24,1	10,3	3,4	0,0	62,1
- Tervueren	35,1	11,5	41,8	11,1	0,5	0,0	46,6
4. Taistelutahto							
- Groenendael	17,6	52,7	2,7	23,0	3,9	0,0	20,3
- Laekenois	11,8	41,2	5,9	35,3	5,9	0,0	17,6
- Malinois	31,0	48,3	6,9	10,3	3,4	0,0	37,9
- Tervueren	15,9	59,1	4,8	18,8	1,4	0,0	20,7

5. Hermorakenne

- Groenendael	0,0	1,2	86,7	11,7	0,0	0,4	87,9
- Laekenois	0,0	5,9	82,4	11,8	0,0	0,0	88,2
- Malinois	0,0	6,9	72,4	20,7	0,0	0,0	79,3
- Tervueren	0,0	1,9	80,3	14,9	1,4	1,4	82,2

6. Temperamentti

- Groenendael	44,9	14,8	28,9	11,3	0,0	0,0	73,8
- Laekenois	29,4	47,1	17,6	5,9	0,0	0,0	47,1
- Malinois	24,1	24,1	24,1	24,1	3,4	0,0	48,3
- Tervueren	44,7	18,3	26,4	10,6	0,0	0,0	71,2

7. Kovuus

- Groenendael	9,8	0,0	53,1	0,0	37,1	0,0	62,9
- Laekenois	41,2	0,0	52,9	0,0	5,9	0,0	94,1
- Malinois	13,8	0,0	51,7	0,0	34,5	0,0	65,5
- Tervueren	9,6	0,0	61,5	0,0	27,4	1,4	71,2

8. Luoksepäästävyys

- Groenendael	31,6	44,9	20,3	3,1	0,0	0,0	76,6
- Laekenois	5,9	47,1	35,3	11,8	0,0	0,0	52,9
- Malinois	24,1	31,0	34,5	10,3	0,0	0,0	55,2
- Tervueren	30,8	49,0	18,8	1,4	0,0	0,0	79,8

TULOS	3	2	1	0			hyväks.
- Groenendael	0,0	21,1	52,7	26,2			73,8
- Laekenois	0,0	35,3	41,2	23,5			76,5
- Malinois	0,0	27,6	37,9	34,5			65,5
- Tervueren	0,0	23,6	50,0	26,4			73,6

Vuosina 1987-1992 Suomessa syntyneiden belgianpaimenkoirien palveluskoirakoetulokset

Muunnos	kaikki	osall.	osall.%	AVO KT	KT %
Groenendael	998	147	14,7	43	29,3
Laekenois	45	7	15,6	0	0,0
Malinois	87	21	24,1	11	52,4
Tervueren	1075	144	13,4	42	29,2

Rodunomaisen luonteen testitulokset

SBPKY:n rodunomaisen luonteen testi otettiin käyttöön keväällä 1994. Tähän mennessä on testattu 39 koiraa. Testimäärä on vielä niin pieni, ettei tulosten perusteella voi vielä tehdä johtopäätelmiä.

muunnos hyväksytyjä hylättyjä

koiria koiria

Groenendael 11 4

Laekenois 2 2

Malinois 2 2

Tervueren 10 6

yhteensä 25 14

Rotuyhdistyksen määräys

Jalostuskoiralta vaaditaan joko

- SKLn luonnetestituloksesta, jossa vähintään hermorakenteesta,

luoksepäästävyyydestä ja terävyydestä on positiivinen arvosana tai

- rodunomaisen luonteen testituloksesta, jossa vähintään riittävä arvosana tai

- palveluskoirakokeen avoimen luokan koulutustunnus

3. Ulkomuoto ja rotumääritelmä

Rotumääritelmä pyrkii kuvaamaan rodun ihannekoiran, johon jalostuksella tulee pyrkiä. Virallisen rotumääritelmän tarkennuksena ja tulkintaohjeena on Suomen Belgianpaimenkoirayhdistys jo pitkään käyttänyt tunnetun belgialaisen rodun asiantuntijan, ulkomuototuomarin ja kasvattajan tohtori Robert Polletin rotumääritelmän tulkintaohjetta (liite 2).

Seuraavassa belgianpaimenkoiran rotumääritelmä 15 b, joka on FCI:n 31.8.1979 hyväksymän rotumääritelmän mukainen. Käännös on SKL-FKK:n 9.5.1989 hyväksymä.

YLEISVAIKUTELMA: Neliömäinen, sopusuhtainen, älykäs ja sitkeä koira, luotu kestämään huonoa säätä ja sään vaihteluja. Sopusuhtainen olemus ja ylväs pään asento ilmentävät hienostunutta voimaa.

OMINAISPIIRTEET: Paimen- ja vahtikoira. Puolustaa tarvittaessa isäntäänsä epäröimättä, itsepäisesti ja kiihkeästi.

LUONNE: Valpas ja tarkkaavainen. Eloisa ja tutkiva katse ilmentää älykkyyttä.

PÄÄ: Hyvin meislattu, kuiva, ei liioitellun pitkä. Kallo ja kuono kutakuinkin samanpituiset, joskin kuono-osa saattaa olla hiukan pitempi. Kuono keskipitkä ja kapenee asteittain kirsua kohden, kuononselkä suora. Otsapenger kohtuullinen. Kirsu musta, sieraimet hyvin avonaiset. Kita suuri. Huulet ohuet, kiinteät, voimakaspigmenttiset, suupielet tiiviit. Limakalvon punaväri ei saa näkyä. Posket kuivat, hyvin litteät, vaikkakin lihaksikkaat. Silmäkulmat eivät ulkonevat, kuono silmien alapuolelta hyvin meislattu. Kallo keskileveä, suhteessa pään pituuteen. Otsa pikemmin litteä kuin pyöristynyt, sivusta katsoen yhdensuuntainen kuononselän kanssa.

SILMÄT: Keskisuuret, eivät ulkonevat eivätkä painuneet. Hiukan mantelinmuotoiset, ruskeat, mieluummin tummat. Luomien reunat mustat. Katse avoin, valpas, älykäs ja utelias.

KORVAT: Kolmiomaiset, korkealla sijaitsevat, jäykät ja pystyt, kooltaan sopivat pään pituuteen ja koiran kokoon nähden. Korvanlehdet tyvestään hyvin pyöristyneet.

PURENTA: Leikkaava purenta, t.s. alaleuan etuhampaat koskettavat kevyesti yläleuan etuhampaiden takapintaa. Tasapurenta sallittu. Paimennustehtävissä suositaan tasapurentaisia koiria. Hampaat vahvat, valkoiset, säännölliset, lujasti kiinnittyneet hyvinkehittyneisiin leukoihin.

KAULA: Sulavalinjainen, lihaksikas, pitkähkö; lapoja kohden levenevä; kuiva, ei löysää kaulanalusnahkaa. Niska lievästi kaareva.

ETURAAJAT: Vahvaluiset, lihakset kuivat ja voimakkaat. Lapaluut pitkät, vinot ja litteät, muodostavat olkavarren kanssa riittävän kulman, joka mahdollistaa kyynärpäiden helpon liikkeen. Olkavarret liikkuvat rungon suuntaisesti. Kyynärvarret pitkät ja lihaksikkaat. Ranne vahva, lyhyt ja suora. Eturinta ei leveä, mutta ei ahdaskaan.

RUNKO: Voimakas olematta raskas. Uroksella pituus olkaluun päästä lanneluun päähän jokseenkin sama kuin säkäkorkeus. Narttu saa olla hieman pitempi. Rintakehä ei leveä, mutta syvä. Ulottuu kyynärnivelen alapuolelle. Kylkiluut kaarevat. Säkä melko korostunut. Selkä ja lanneosa suora, leveä ja lihaksikas. Vatsalinja kohtuullisesti ylösvetäytynyt, ei riippuva eikä vinttikoiramainen. Jatkaa rinnan alalinjaa sopusuhtaisessa kaaressa. Lantio hieman laskeva, kauniisti pyöristynyt, kohtuullisen leveä.

TAKARAAJAT: Vahvat olematta raskaat. Liikkuvat yhdensuuntaisesti eturaajojen kanssa. Reidet leveät ja voimakaslihaksiset. Polvinivel suunnilleen kohtisuoraan lannenivelen alapuolella. Sääret pitkät, leveät, lihaksikkaat, kinner riittävästi muttei liioitellusti kulmutunut. Kintereet matalat, kiinteät ja voimakaslihaksiset, takaa katsottuna täysin yhdensuuntaiset. Kannukset epätoivottavat.

KÄPÄLÄT: Pyöreähköt, hiukan soikeat, varpaat kaarevat ja tiiviisti yhdessä. Päkiät paksut ja joustavat, kynnet tummat ja vahvat.

HÄNTÄ: Hyvin kiinnittynyt, tyvestä paksu, keskipitkä. Levossa koira riiputtaa sitä hännän pää hieman kaartuneena taaksepäin. Liikkuessaan koira nostaa häntäänsä ja se kaartuu hieman, mutta ei saa muodostaa hakasta eikä olla kippurassa tai kaartua sivulle.

LIIKKEET: Eloisat ja sulavat, askel mahdollisimman pitkä. Koira on jatkuvasti liikkeessä ja näyttää väsymättömältä. Vilkkaan temperamenttinsa vuoksi se liikkuu mieluummin ympyrää kuin suoraan.

KARVAPEITE: Kaikilla belgianpaimenkoiran eri muunnoksilla karva on runsas, tiheä ja hyvärakenteinen ja muodostaa villavan aluskarvan kanssa erinomaisen suojan kosteutta ja kylmyyttä vastaan.

Iho elastinen, mutta tiivis ja ruumiinmyötäinen. Näkyvät limakalvot voimakaspigmenttiset.

VÄRI: Riistanväri, ruosteenruskea (fauve), musta, ruskea-harmaa meleerattu (bringe) ja koko asteikko ruskeasta ja harmaasta mustaan. Hiukan valkoista rinnassa ja varpaissa sallitaan. Maskin tulee peittää ylä- ja alahuulet, kuonon ja silmäluomet yhtenä mustana vyöhykkeenä. Myös vaaleaturkkisilla koirilla on selvä maski. Tervueren: ruosteenruskea väri mustin karvanpäin (fauve charbonné) luonnollisin ja siksi suositeltavin. Malinois: vain punaruskea mustin karvanpäin (fauve charbonné) sallitaan.

KOKO: Keskimääräinen ihannekooko uroksilla 62 cm, nartuilla 58 cm. Sallittuja ovat 2 cm:n poikkeama alle ja 4 cm:n poikkeama yli ihannekoon.

Keskikokoisen belgianpaimenkoiran normaalimitat:

- Säkäkorkeus 62 cm
- Rungon pituus (olkaluusta istuinluun kyhmyyn) 62 cm
- Selän pituus (sä'ästä ristiin) 41 cm
- Rinnan ympärysy kyynärpäiden takana vähintään 75 cm
- Rinnan syvyys 31 cm
- Korkeus maasta rintaan 31 cm
- Pään pituus 25 cm
- Kuonon pituus 12,5 - 13 cm

VIRHEET:

Puutteet: Vihaisuus tai pelokkuus. Merkit pigmentin puuttumisesta kirsussa, huulissa tai luomilla. Lievä yläpurenta. Vaaleat silmät. Liian suorat lavat. Heikot takaraajat, suorat kulmaukset. Hajavarpaiset käpälät. Liian korkealla, kippurassa tai vinossa kannettu häntä. Aluskarvan puute. Haalistuneet värit.

Hylkäävät virheet: Selvä ylä- tai alapurenta, määrätty hammaspuutokset: yhden pienen välihampaan, heti kulmaahampaiden takana sijaitsevan P1:n puuttumisesta ei rangaista. Molempien P1-hampaiden tai minkä tahansa muun välihampaan puutos alentaa arvosanaa yhdellä luokalla. Kahden molaarin tai minkä tahansa yhteensä kolmen välihampaan puuttuminen aiheuttaa hylkäämisen. Riippuvat tai muotoillut korvat. Hännän puuttuminen, synnynnäinen töpö tai tyvistetty häntä. Valkoiset täplät muualla kuin rinnassa tai varpaissa. Tervuerenilla ja malinois'illa maskin puuttuminen. Uhkaava torjuvuus, selvä aggressiivisuus, ylihermostuneisuus ja arkuus. Koiran tulee olla tyyni ja peloton.

MUUNNOKSET:

A. Pitkäkarvaiset muunnokset, groenendael ja tervueren:

Karva lyhyttä päässä, korvien ulkopuolella ja raajojen alaosassa lukuunottamatta eturaajojen takaosia, jotka ovat pitkäkarvaiset kyynärpästä ranteeseen. Muualla pitkä ja sileä. Pisin ja runsain karva on kaulan ympärillä ja eturinnassa, jossa se muodostaa kauluksen ja röyhelön. Korvan aukkoa suojaavat tiheät karvatupsut; korvien alaosaa ympäröivät karvat ovat koholla ja reunustavat päätä. Reisien takasivuja reunustaa erittäin pitkä ja runsas karva, joka muodostaa niin kutsutut housut. Hännässä on pitkä ja tuuhea karva, joka muodostaa töyhdön.

Pitkäkarvaisia muunnoksia ovat:

groenendael: yksivärinen

tervueren: muunväriset. Värit määritelty kohdassa 'karvapeite'. Musta maski välttämätön. Maskiin kuuluu ehdottomasti vähintään 8 selvästi erottuvaa tummaa kohtaa: korvien, silmäluomien, ylähuulen ja alahuulten seudulla kullakin kaksi.

Puutteet: Karva villava, kihara, laineikas tai liian lyhyt. Groenendaelilla punertavat vivahteet mustassa peitinkarvassa, harmaat housut. Tervuereneilla mustan värin puuttuminen karvojen päistä tai sen liian voimakas esiintyminen laikkuina; riittämätön maski.

B. Lyhytkarvainen muunnos = malinois

Karva erittäin lyhyt päässä, korvien ulkopuolella ja raajoissa; lyhyt muualla rungossa; hieman pitempi hännässä ja kaulassa, jossa se muodostaa korvien alta eturintaan ulottuvan kauluksen. Lisäksi reisien takasivulla pitempi karva, joka tekee hännästä hieman työhtömäisen. Maskin suhteen samat vaatimukset kuin tervuerenilla (8 mustaa kohtaa). Muunväriset kuin ruosteenruskeat (fauve) lyhytkarvaiset belgianpaimenkoirat eivät ole hyväksytyjä.

Puutteet: Puolipitkä karva siellä, missä sen tulisi olla lyhyttä; karkeita karvoja lyhyessä turkissa; kihara karva. Mustan värin täydellinen puuttuminen karvojen päistä tai musta väri laikkuina; riittämätön maski. Liian voimakas musta häive kehossa ei ole toivottavaa.

C. Karkeakarvainen muunnos = laekenois

Karva kuivaa ja karkeaa, pörröiseltä vaikuttavaa, kauttaaltaan n. 6 cm:n pituista. Karva ei saa olla silmien ympärillä ja kuonossa niin pitkää, että koira muistuttaisi snautseria tai briardia. Kuonon on silti ehdottomasti oltava hyvin karvainen. Häntä ei saa olla työhtömäinen. Väri kellanruskea (fauve) mustin karvanpäin pääasiassa kuonossa ja hännässä.

Puutteet: Liian pitkä, silkkimäinen, laineikas tai liian lyhyt karva; hienon karvan muodostamat tukot karkean karvan joukossa. Liian pitkät karvat silmien ympärillä ja kuonossa. Töyhtömainen häntä.

Nykytila

Vuosina 1987-1992 Suomessa syntyneiden belgianpaimenkoirien näyttelytulokset

Muunnos	kaikki	osall.	osall.%	1. palk.	%	SA	SA %
Groenendael	998	678	67,9	664	97,9	224	33,0
Laekenois	45	31	68,9	31	100,0	24	77,4
Malinois	87	68	78,2	66	97,1	44	64,7
Tervueren	1075	770	71,6	760	98,7	283	36,8

Vuoden 1989 jälkeen jalostukseen käytettyjen SF-rekisteröityjen jalostuskoirien näyttelytulostilasto.

muunnos SA 1. 2. 3. ei näyttelytulosta

Groenendael 139 24 11 - 2

Laekenois 4 - - - -

Malinois 19 1 - - 2

Tervueren 146 28 10 2 10

Rotuyhdistyksen määräys

Rotuyhdistys määrää, että jokaisella jalostukseen käytettävällä koiralla tulee olla vähintään kaksi nuorten, avoimen tai käyttöluokan 1. palkintoa kahdelta eri ulkomuototuomarilta. Rodun erikoistuomarin lausunto katsotaan eduksi.

III JALOSTUKSEN PAINOPISTE

1. Yleiset painopisteet

Kaikille muunnoksille yhteinen jalostusvalintoihin liittyvä tärkeysjärjestys on:

1. Terveys
2. Luonne ja käyttöominaisuudet
3. Ulkomuoto

Terveys

On ymmärrettävää, että koiran terveys on ensisijaisen tärkeää. Koiramme ovat olleetkin moniin muihin rotuihin verrattuna erittäin terveitä. Toivottavasti kykenemme säilyttämään tämän, koiriemme kaikkein tärkeimmän ominaisuuden.

Luonne ja käyttöominaisuudet

Rodunomaisen luonteen ja käyttöominaisuuksien vaaliminen on myös keskeinen asia, koska kysymyksessä on palveluskoirarotu, jonka tulee olla kykenevä mitä erilaisimpiin tehtäviin. Kaikille muunnoksille yhteisiä ongelmiamme ovat pelokkaat, epävarmat ja paukkuarat koirat, joilla on heikko toimintakyky. Rodunomaiseen luonteeseen pyrittäessä tulee näiden ominaisuuksien parantamisen olla ensisijaisen tärkeää.

Ulkomuoto

Ja viimeisenä mutta ei merkityksettömänä tavoitteena on tietenkin rotumääritelmän mukaisen ulkomuodon ja rakenteen omaava koira. Suomessa ulkomuoto on kaikkien muunnosten osalta kokonaisuutena erittäin kiitettävällä tasolla.

Näihin päämääriin pääsemiseksi tarvitaan kaikkien asianosaisten panos ja saumaton yhteistyö.

2. Muunnoskohtaiset painopisteet ja tavoitteet

Tavoitteena on jalostaa mahdollisimman terveitä ja rodunomaisia belgianpaimenkoiria ja sitä varten yhdistys on laatinut seuraavat ohjeet:

A. Groenendael

Populaatio 5 vuodelta = 997, josta- tuonteja 40- tuontikoirien jälkeläisiä 436- ulkomaisten astutusten jälkeläisiä 90 Jalostusvaatimukset täyttäviä- narttuja 132- uroksia 84 A.1. Jalostuspohja Aluksi suosituin variaatio, jonka jalostuspohjan perustana on vanha 80-luvun alussa Suomeen tuotu noin kymmenen koiran kanta. Kanta on laajennettu uusilla tuonneilla ja ulkomaisilla astutuksilla. Rekisteröinnit ovat viimevuosina vakiintuneet hieman yli kahdensadan yksilön.

Varsinkin jalostusuroksista on edelleen pulaa.A.2. Tyyppi ja rakenne Keskeisenä tavoitteena tulee olla koirien oikean ilmeen ja pään parantaminen. Liian paljon esiintyy pitkiä ja puutteellisia otsapenkereitä sekä pyöriteitä, isoja ja vaaleita silmiä. Kulmaukset ovat turhan niukkoja ja rintakehät kapeita. Takaliikkeet ovat usein ahtaat. Liikkeissä saisi olla enemmän voimaa. Karvapeite on oikean laatuinen.A.3.Luonne ja käyttöominaisuudet Luonteen kehitys on ollut oikeansuuntaista, mutta edelleen on merkittäviä puutteita toimintakyvyssä, terävyydessä, puolustushalussa ja taistelutahdossa.

B. Laekenois

Populaatio 5 vuodelta = 50- tuonteja 3- tuontikoirien jälkeläisiä 37- ulkomaisten astutusten jälkeläisiä 15Jalostusvaatimukset täyttäviä- narttuja 2- uroksia 8D.1. Jalostuspohja Jalostuspohja hyvin kapea kaikkialla maailmassa. Tämänhetkinen kanta on niin pieni, ettei sille voi rakentaa rodun jalostusta, vaan jalostus on tuontikoirien ja ulkomaisten astutusten varassa. Kuten aina hyvin pienen siitosmateriaalin ollessa kyseessä, tulee olla erityisen tarkka käytettävien yksilöiden jalostuskelpoisuudesta. Välttämätön sukusiitos kertaa niin hyviä kuin huonojakin ominaisuuksia. Laekenois-malinoisyhdistelmien käyttö laajentaisi populaatiota tulevaisuudessa.D.2.Tyyppi ja rakenne Ulkomuodoltaan suomalaiset laekenoisit ovat hyviä ja kanta on suhteellisen yhtenäinen. Tyypiltään selvästi belgianpaimenkoiria. Mustat karvanpää ja maskit saisivat olla selvemmin erottuvia.D.3. Luonne jakäyttöominaisuudet Voimakas puolustus- ja saalistusvietti voivat aiheuttaa ongelmia.

C. Malinois

Populaatio 5 vuodelta = 121- tuonteja 20- tuontikoirien jälkeläisiä 60- ulkomaisten astutusten jälkeläisiä 24Jalostusvaatimukset täyttäviä- narttuja 11- uroksia 15C.1. Jalostuspohja Tyyppi on hyvä ja koirilla myös kiitettävästi käyttöominaisuuksia. Kanta on erittäin pieni ja jalostusyksilöitä valitessa tulisi olla erityisen tarkka koirien terveyden suhteen. Jalostus on silti ulkomaisten astutusten ja tuontikoirien varassa. Muunnos on euroopassa hyvin suosittu, joten tuonteja suunnittelevilla kasvattajilla on runsaasti valinnanvaraa jalostuskoiria hankkiessaan - tosin kanta euroopassa on hyvin epätasainen.C.2.Tyyppi ja rakenne Tyyppi on hyvä, joskin joukossa on liian kevyitä yksilöitä.Niukkoihin kulmauksiin ja vääriin hännänasentoihin tulee kiinnittää huomiota.Karvanlaatu on myös osittain liian lyhyttä ja ohutta.C.3. Luonne jakäyttöominaisuudet Luonteet vaihtelevat paljon. Suurimmat heikkoudet liiallisessa pehmeudessa, epävarmuudessa ja levottomuudessa (temperamentti) sekä luoksepäästävydessä.

D. Tervueren

Populaatio 5 vuodelta = 1227- tuonteja 71- tuontikoirien jälkeläisiä 485- ulkomaisten astutusten jälkeläisiä 216Jalostusvaatimukset täyttäviä- narttuja 87- uroksia 65D.1. Jalostuspohja Ensimmäiset koirat tulivat pääasiassa Ruotsista ja karanteenin postuttua tämän variaation suosio on lisääntynyt huomasti. Koiria on tuotu pääasiassa Ranskasta, Tanskasta, Belgiasta ja Hollannista. Suomen kanta muodostuu lähes kokonaan yhdestä euroopalaisesta linjasta. Vaikeutena on löytää hyviä jalostuskoiria, joissa tätä linjaa ei olisi.D.2. Tyyppi ja rakenne Tyyppi on parantunut viime vuosina ja lähestynyt rodun kotimaan tyyppiä runsaan tuontikoirien käytön seurauksena. Pyöriteitä kalloja ja pyöriteitä, vaaleita silmiä esiintyy jonkin verran.Selkälinjauksissa on toivomisen varaa ja sekä etu- että takakulmaukset ovat liian suorita. Liian korkeita hännän asentoja on paljon. Koirien kokoon tulee kiinnittää vakavaa huomiota, varsinkin nartuissa on liian pieniä yksilöitä.Purennoissa on tällä variaatiolla paljon virheitä ja hammaspuutoksia esiintyy. Tähän tulisi kiinnittää niin jalostuksessa kuin näyttelyissäkin vakavaa huomiota. Väri vaihtelee punaisesta vaalean ruskean kauttaharmaaseen. Harmaat ja pestyt värit eivät ole muodostuneet ongelmaksi, koska kasvattajat ovat koko ajan tiedostaneet, että punainen väri on tervuereneille toivottavin.D.3. Luonne ja

käyttöominaisuudet Toimintakykyä, terävyyttä, puolustushalua ja taistelutahtoa saisi olla enemmän.

IV JALOSTUKSEEN LIITTYVÄT MUUT MÄÄRÄYKSET JA OHJEET

Koiranäyttelyt

Belgianpaimenkoirat ovat oikeutettuja osallistumaan SKL-FKK:n koiranäyttelysääntöjen mukaisiin koiranäyttelyihin. Näyttelytoimikunnille tiedotetaan tarvittaessa ulkomaisista erikoistuomareista, sekä avustetaan yhteydenotossa. Myös kotimaisista yhdistyksen koulutustilaisuuksiin osallistuvista tuomareista tiedotetaan näyttelytoimikunnille.

Näyttelysääntöjen terveysmääräykset -kohdan mukaan kivesvikainen koira ei saa osallistua näyttelyyn.

Palveluskoirakokeet

Belgianpaimenkoirat voivat osallistua Suomen Palveluskoiraliitto ry:n jäsenyhdistysten järjestämiin kokeisiin.

Palveluskoirakokeiden sääntöihin liittyvien koe- ja muiden ohjeiden mukaan kivesvikainen uros saa osallistua palveluskoirakokeisiin. Se ei voi saada valionarvoa eikä sille anota cacitia.

Belgianpaimenkoirilla ei ole erityisiä näyttelypalkintovaatimuksia palveluskoirakokeisiin osallistumiselle eikä myöskään PK-koetulosvaatimuksia koiranäyttelysääntöjen mukaisiin näyttelyihin osallistumiselle, lukuunottamatta käyttöluokkaan osallistumista, joka edellyttää tulosta palveluskoirakokeesta.

Luonnetestit

Belgianpaimenkoirat ovat oikeutettuja osallistumaan SKL:n valtuuston 11.12.1976 hyväksymien sääntöjen mukaiseen luonnetestiin. Säännöt astuivat voimaan 1.6.1977.

Lisäksi belgianpaimenkoirat ovat oikeutettuja osallistumaan Suomen Belgianpaimenkoirayhdistyksen hyväksymien sääntöjen mukaiseen rodunomaisen luonteen testiin. Testi on hyväksytty rotuyhdistyksen kevätkokouksessa 26.3.1994 ja säännöt yhdistyksen johtokunnan kokouksessa 5.6.1994.

Valionarvosäännöt

SKL:n valtuusto hyväksyi 23.11.1991 belgianpaimenkoirien valionarvosäännöt ja ne astuivat voimaan 1.1.1992. SF MVA-arvo: Kolme sertifikaattia näyttelyssä Suomessa kolmelta eri palkintotuomarilta. Vähintään yksi sertifikaatti on saatava yli 24 kk:n iässä. Lisäksi koulutustunnus AVO-luokassa palveluskoirien maastokokeessa. SF KVA-arvo: Kolme voittajaluokan ykköstulosta palveluskoira-kokeiden maastokokeesta samassa maastolajissa vähintään kahden eri kalenterivuoden aikana. Lisäksi vähintään laatuarvostelun toinen (2.) palkinto näyttelystä koiran täytettyä 15 kk. SF VVA-arvo: Vetotulokset on saatava kilpailuluokissa A tai B

matkana 30 km (miehet) ja 20 km (naiset). Mukana vähintään kolme kilpailijaa. Kolmen parhaan kilpailijan yhteenlaskettu tulos jaetaan kolmella ja siihen lisätään 10% aikalisäys. Ne valjakot, jotka alittavat tai saavuttavat näin lasketun ajan kolme kertaa kahtena eri kilpailukautena, ovat oikeutettuja vetovalion arvoon. Lisäksi vähintään laatuarvostelun toinen (2.) palkinto näyttelystä koiran täytettyä 15 kk. SF TVA-arvo: Kolme 1. palkintoa tottelevaisuuskokeen erikoisvoittajaluokassa kahden eri palkontotuomarin arvostelevana ja vähintään 2. palkinto laatuarvostelussa näyttelyssä.

Rekisteröinti

SKL-FKK:n valtuusto on kokouksessa 21. marraskuuta 1991 hyväksynyt voimassaolevan rekisteröintimaksujen porrastuksen. Maksuluokkia on neljä ja vaatimukset eri maksuluokkiin ovat seuraavat: Maksuluokka 1: kasvattaja on SKL-FKK:n ja ao. rotuyhdistyksen jäsen sekä pentueen molemmat vanhemmat on palkittu näyttelyssä ja rodunomaisessa käyttökokeessa. Maksuluokka 2: kasvattaja on SKL-FKK:n ja ao. rotuyhdistyksen jäsen sekä toinen pentueen vanhemmista on palkittu näyttelyssä ja toinen rodunomaisessa käyttökokeessa tai molemmat vain näyttelyssä. Maksuluokka 3: kasvattaja tai pentueen vanhemmat eivät täytä kaikkia maksuluokkien 1 tai 2 vaatimuksia. Maksuluokka 4: ei SKL-FKK:n jäsenen koira tai tuontikoira.

Muut määräykset ja ohjeet

Tämän lisäksi niin SBPKY kuin sen jäsenenä olevat kasvattajatkin noudattavat SKL-FKK:n koiranjalostusta koskevia ohjeita ja määräyksiä.

V TOIMEENPANO-OHJELMAT

1. Jalostusneuvonta ja pentuvälitys

Jalostustoimikunnan kokoonpano

Yhdistyksen johtokunnan valvonnan alaisena toimivaan jalostustoimikuntaan kuuluu puheenjohtajan lisäksi 3-5 jäsentä. Jokaiselle muunnokselle on nimetty jalostusneuvoja.

Jalostustoimikunnan tehtävät

Jalostustoimikunnan tehtävät liittyvät jalostuksen ohjaamiseen populaatio- ja yksilötasolla. Käytännössä tämä tapahtuu siten, että jalostustoimikunta huolehtii jalostuspohjan kartoittamisesta ja pitkän tähtäyksen jalostussuunnitelman laatimisesta sekä rodun terveystilanteen seuraamisesta ja tiedottamisesta. Yksilötasolla jalostustoimikunnan tehtävät ovat jalostusuroslistan pito, jalostustiedusteluihin vastaaminen ja jalostusyksilöiden

maahantuonnin neuvontatyö. Jalostussuosituksia annetaan vain jalostusvaatimukset täyttävillä koirilla.

Lisäksi jalostustoimikunta huolehtii Belgipäivien järjestämisestä sekä muusta jalostukseen liittyvästä neuvontatyöstä.

Pentuvälitys

Yhdistyksen pentuvälitys ylläpitää listaa odotettavissa olevista pentueista sekä syntyneistä pentueista. Listalle otetaan myyntiin vain jalostusvaatimukset täyttävien yhdistelmien pentuja ja lisäksi kasvattajan täytyy olla yhdistyksemme jäsen. Pentuvälityksen kautta on saatavissa myös tietoa rodusta ja rotuyhdistyksestä. Pentuvälittäjiä on yksi tai kaksi.

Jalostusneuvonnan ja pentuvälityksen toimintamalli

Kasvattaja täyttää narttuun liittyvät tiedot jalostustiedustelu -kaavakkeelle, joka lähetetään muunnoksesta vastaavalle jalostusneuvojalle. Jalostusneuvoja laatii suosituksen siten, että se käsitellään vähintään yhden muun jalostustoimikunnan jäsenen kanssa ja lähettää sen kasvattajalle, pentuvälittäjälle ja belgianpaimenkoirat -lehteen. Kasvattajalle lähetetään myös pentuetiedustelu -kaavake, jonka kasvattaja lähettää takaisin jalostusneuvojalle pentujen synnyttyä. Astutuksen tapahduttua kasvattaja ilmoittaa siitä pentuvälittäjälle. Pentuvälittäjä ylläpitää sekä toimittaa lehteen odotettavissa olevat pentueet -listan ja syntyneet pentueet -listan.

Tavoitteet

Tavoitteena on, että yhdistelmistä vähintään

- 50% on suunniteltu yhdessä jalostustoimikunnan kanssa
- 100% täyttää terveyteen liittyvät vaatimukset
- 90% täyttää kaikki jalostusvaatimukset.

Jalostusvaatimukset

Yhdistelmän molempien vanhempien tulee täyttää tässä tavoiteohjelmassa esitetyt määräykset

- lonkkien,
- silmien,
- luonteen,
- hampaiden ja purennan sekä
- ulkomuodon osalta.

Lisäksi vanhempien täytyy olla muutenkin fyysisesti ja psyykkisesti terveitä. Nartun täytyy olla 2-8 vuotias ja uroksen tulee olla vähintään 18 kuukauden ikäinen.

2. Esitys PEVISA-ohjelmaksi

Suomen Belgianpaimenkoirayhdistyksen esitys PEVISA-ohjelmaksi on seuraava:

Silmäsairauksien osalta tutkimuspakko koskee kaikkia muunnoksia. Lausunto tulee olla voimassa astutushetkellä eikä se saa olla pentujen syntymähetkellä 18 kk vanhempi. Seitsemän vuotta täyttäneelle tai sitä vanhemmalle suoritettujen peilauksen tulos tulkitaan lopulliseksi lausunnoksi. Vain terveiden - HC ja PRA vapaiden - yksilöiden jälkeläiset rekisteröidään. Vaatimus koskee Suomeen rekisteröityjä jalostuskoiria.

Lonkkaniveldysplasian kohdalla kaikkia muunnoksia koskee määräys kuvauspakosta ja vain terveiden vanhempien (A-B) jälkeläiset rekisteröidään. Lausunto tulee olla voimassa astutushetkellä.

3. Belgipäivät

Belgipäivät on kasvattajille ja muille rodusta kiinnostuneille vuosittain järjestettävä tapahtuma, jossa pyritään tiedottamaan rodun terveyteen, luonteeseen ja ulkomuotoon liittyvistä asioista. Belgipäivien järjestelyistä vastaa jalostustoimikunta.

4. Jalostuskatselmukset

Yhdistyksen tavoitteena on luoda toimintamalli jalostuskatselmuksille, joissa (mitatun) ulkomuodon lisäksi arvosteltaisiin koiran luonne rodunomaisen luonteen testin avulla. Jalostuskatselmuksessa ulkomuodon voisi arvioida yksi ulkomainen rodun erikoistuomari tai kaksi rodun kotimaista suositeltua tuomaria. Jalostuskatselmuksia voidaan järjestää esimerkiksi erikoisnäyttelyn tai Belgipäivien yhteydessä tai paikallisosastojen toimesta.

5. Tutkimus epilepsiasta ja epämääräisistä kohtauksista

Epämääräiset kohtaukset ovat stressaavia koiralle ja omistajalle, ja niiden syyn ja perinnöllisyyden selvittäminen on tärkeää, jotta osaisimme neuvoa kasvattajia oikealla tavalla. Tutkimus- ja toimenpidesuunnitelma on pääpiirteittäin seuraava:

- 5.1. Yleisyystutkimus (1995)
- 5.2. Sairaiden yksilöiden ja linjojen selvittäminen (1996)
- 5.3. Syyn selvittäminen (1997)
- 5.4. Periytyvyysmalli (1997)
- 5.5. Sairauden vastustaminen

6. Koirien pisteytys

Koirille annetaan jalostuspisteitä koiran omien sekä sen jälkeläisten tulosten perusteella. Pisteytysperusteet on esitelty liitteessä 11.

Tavoitteena on, että pisteytysjärjestelmään pohjautuen luodaan jalostusluokat, jossa jalostuskoiran luokka määräytyy jälkeläisten laadun perusteella.

7. Kasvattajien palkitseminen

Kasvattajat kilpailevat yhdistyksen vuosittain jakamasta kasvattajapalkinnosta. Palkintoon liittyviä pisteitä kerätään 2-8 vuotiaiden kasvattien tuloksista seuraavasti:

terveys

lonkkakuvaus +2 pistettä
terveet lonkat +4 pistettä
silmäpeilaus +2 pistettä
terveet silmät +4 pistettä

luonne

luonnetesti +2 pistettä
- joko SKL:n tai SBPKY:n testi
rodunomainen luonne +4 pistettä
- pisteitä jaetaan kustakin arvosteltavasta osa-alueesta

käyttökoe

osallistuminen PK-kokeisiin +2 pistettä
AVO-koulutustunnus +4 pistettä

ulkomuoto

osallistuminen näyttelyyn +2 pistettä
laatuarvostelun 1. palkinto +1 pistettä
SA erikoistuomarilta +4 pistettä

Kasvattien yhteenlasketut pisteet jaetaan kasvattien lukumäärällä.